

Ověřování registrovaných odrůd jarní řepky olejky

Jarní řepka je u nás pěstována v malém rozsahu. Pěstitelská plocha se v praxi pohybuje obvykle kolem 5000 ha. K vzestupu pěstitelské plochy došlo v roce 2017, a to na 10 000 ha, současně se zvýšil i výnos na 1,8 t/ha. Rozšíření pěstování jarní řepky je obvykle spojeno s problémy se zakládáním nebo přezimováním porostů ozimé řepky.

Větší plocha v roce 2017 byla spojena s problémy se zakládáním porostů ozimé řepky vlivem sucha v roce 2016. V roce 2018 plocha poklesla velmi výrazně, podle odhadu Svazu pěstitelů a zpracovatelů olejin na 1000 ha s výnosem 1,3 t/ha.

NÍŽŠÍ obsah glukosinolatů

V našich podmínkách je jarní řepka nepříliš významná. Ve světě má vel-

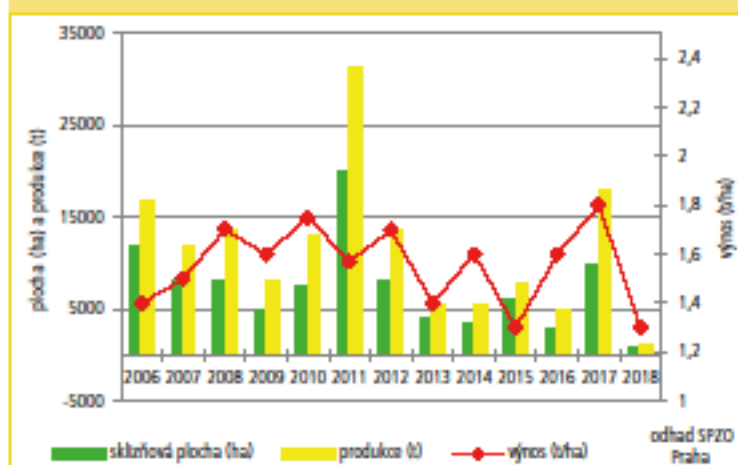
ký význam v oblastech, kde nelze pěstovat ozimou řepku. Jde o oblasti s kontinentálním klimatem (Kanada a východní Evropa), kde má na pěstitelských plochách rozhodující roli.

Z velkého rozsahu pěstování vyplývá, že jarní řepka je intenzivně šlechtěna. Dnes se šlechtí hlavně hybridní odrůdy a v menší míře i odrůdy liniové. V pokusech s re-

Foto Petr Zehradka

Vývoj ploch, produkce a výnosů jarní řepky v letech 2006 až 2018

Tab. 1 – Výnos semene odrůd jarní řepky olejky zkoušených v roce 2018 (%) – 100 % – průměr liniových odrůd

Odrůda		Lokalita						Celkový průměr	
		Hradeck nad Svitavou	Jaroměřice n. R.	Lípa	Pusté Jakartice	Slapy u Tábora	Starčkov	průměr 2018	průměr 2015–2018
Hybridní odrůdy	typ								
Doktrin	PFH*	118	115	100	115	91	111	109	111
Mirakel	PFH	103	107	91	88	105	102	99	110
Liniové odrůdy									
Sázava		112	92	107	86	109	108	101	103
Cleopatra***		88	108	93	114	91	92	99	97
Prům. liniových odrůd (t/ha = 100 %)		1,62	2,60	2,44	2,34	1,74	2,54	2,21	2,64
MD 0,05 (%)**		–	–	–	–	–	–	13	5

Vývětlivky: * – PFH – pylové fúzívní (nestaurovaný) hybrid, **MD 0,05 – minimální průkazná diference je údaj vyjadřující statistickou významnost rozdílů průměrných hodnot výnosů, *** menší počet dat, odrůda nebyla zkoušena v roce 2016

gistrovanými odrůdami jsou nyní zařazeny dvě nejvýkonnější odrůdy hybridní a dvě liniové.

Semeno jarní řepky má shodné využití jako u ozimé řepky při výrobě oleje a pokrutin nebo extrahovaných šrotů pro krmné účely. Mimo toho je semeno jarní řepky často používáno jako krmivo zejména pro exotické ptactvo, výhodou je výrazně nižší obsah glukosinolatů v rozsahu 7 až 11 mikromolů ve srovnání s 12 až 18 mikromoly u ozimé řepky a také vyšší obsah dusíkatých látek kolem 23 % (20 % u ozimé řepky).

Tab. 2 – Významné hospodářské vlastnosti odrůd, výsledky z let 2015–2018

Kategorie odrůd			Hlavní			
Typy odrůd			hybridní		liniové	
Typ hybridu			PFH			
	průměr (t/ha)	minimální průkazný rozdíl (MD 0,05) v %	Mirakel	Doktrin	Sázava	Cleopatra
Rok registrace			2014	2015	2015	2014
Výnos semene (%) v oblasti						
teplá	2,67	6	114	113	100	100
chladná	2,59	5	107	106	106	94
Agronomická charakteristika						
Zralost (dny od Sázavy)			129	129	129	129
Délka rostlin (cm)			118	121	121	109
Poléhání (9–1)			6,1	5,7	4,5	6,7
Odolnost proti chorobám						
Bílá hniloba brukvovitých/sklerotiniová hniloba (9–1)			6,5	6,8	5,7	6,7
Fomové černění stonku brukvovitých (9–1)			7,5	7,6	6,4	7,8
Alternariová skvrnitost brukvovitých/černí řepkové (9–1)			7,0	6,2	6,5	7,1
HTS (g)			4,22	4,14	4,00	4,52
Obsah oleje (%) při 8% vlhkosti semene (průměr 2015–2017)			42,7	42,6	41,9	41,9
Kvalita semene v sušině (průměr 2015–2017)						
Obsah oleje (%)			46,4	46,3	45,5	45,5
Složení mastných kyselin (% z celkových mastných kyselin)						
Nasycené mastné kyseliny			5,74	5,65	6,15	6,18
Kyselina olejová			63,82	65,13	62,01	63,30
Kyselina linolová			19,01	17,51	19,70	18,91
Kyselina alfa-linolenová			7,76	7,99	8,64	7,53
Kyselina eruková			0,18	0,18	0,07	0,34
Obsah glukosinolátů (μmol/g semene při 9% vlhkosti standardizováno na 46% obsah oleje v sušině semene)			7,23	10,69	9,32	9,39
Obsah dusíkatých látek (%)			23,5	23,9	23,6	23,2

Vysvětlivky: 9 – nejlepší hodnota, přibližná vlastnost, 1 – nejhorší hodnota, nevyhovující vlastnost, * – menší počet dat, odrůda nebyla zkoušena v roce 2016

Pokusy na více lokalitách

V roce 2018 byly odrůdy jarní řepky v rámci pokusů pro registraci zkoušeny na šesti lokalitách ve zkušební síti Ústředního kontrolního a zkušebního úřadu zemědělského a jedné lokalitě u spolupracující organizace. Úspěšně se podařilo vyhodnotit pokusy ze šesti lokalit.

V tabulce jsou uvedeny výnosy z jednotlivých lokalit spolu s porovnáním s průměrnými výnosy, kterých zkoušené odrůdy dosáhly v průměru let 2015 až 2018.

Oproti roku 2017, kdy průměrný výnos liniových dosáhl 3,23 t/ha, došlo vlivem sucha k výraznému poklesu výnosu na 2,21 t/ha. Nižší výnos je patrný na všech zkušebních lokalitách. Nejvýnosnější ze zkoušeného sortimentu jsou hybridní odrůdy, a to zejména v teplé oblasti pěstování.

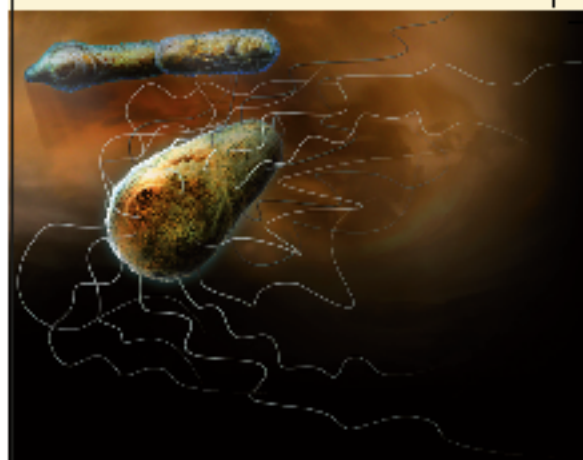
V loňském roce měla nižší výnos na úrovni liniových odrůd hybridní odrůda Mirakel. Ve víceletém srovnání je výkonnost hybridních odrůd Doktrin a Mirakel vyrovnaná. Ze zkoušených liniových odrůd je výnosnější odrůda Sázava v chladné oblasti pěstování, kde má srovnatelnou výkonnost s odrůdami

hybridními. V ostatních hospodářských vlastnostech se odrůdy výrazně neliší s výjimkou odrůdy Sázava, která je méně odolná proti poléhání. Velmi nízkým obsahem glukosinolátů (pod 10 mikromolů) se vyznačují odrůdy Mirakel, Sázava a Cleopatra.

V novém vydání publikace Seznam doporučených odrůd řepky olejky – ozimé a Přehledy odrůd dalších olejnin budou k dispozici další informace o odrůdách jarní řepky zkoušených v rámci pokusů pro registraci. Vydání se předpokládá v časném jaře letošního roku.

Ing. Petr Zehnálek,
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský,
Hradec nad Svitavou

Bakteriální přípravek HIRUNDO® je doporučován do půd s neutrálním nebo zásaditým pH a do půd s větším množstvím organické hmoty. Tento přípravek získává stále větší oblibu, na což poukazují prodeje, které se meziročně zdvojnásobují. Přípravek je registrován do řepky, od roku 2018 do zeleniny a nově v roce 2019 také do máku.

NOVINKA 2019 registrace do máku

Bakterie osidluji kořen a rostlinám přináší řadu benefitů:

- ochrana proti patogenům z půdy
- zlepšení příjmu živin
- rostliny jsou vitálnější a dosahují vyšších výnosů

Aplikace je snadná:

časně postemergentně postřikem na porost, kdy půda je vlhká. Je třeba, aby se bakterie dostaly ke kořenům. Je možné míchat s většinou pesticidů. Nutno vyvarovat se tank-mixům se stabilizátory hnojiv a morforegulátory.

Aplikační dávka 1 l/ha

RNDr. David Novotný, Ph.D., tel.: 777 664 756

Ing. Petr Jirmus, tel.: 603 268 440

Ing. Petr Vyslouzil, tel.: 733 373 610

Mgr. Jitka Neuwirthová, tel.: 606 607 662

<http://www.monastechnology.cz>